

Anden pinsedag 2026

Salmer: 402, 291, 290, 283

Kom Herre Jesus. Amen.

Ez. 11, 19-20; (Ap.G 2, 42-47); Joh 6, 44-51

Anden pinsedag har de seneste år været dagen for indskrivning af vordende konfirmander, således også i år. Allerede nu glæder mange sig sikkert til den store dag til næste år, men det er ikke sikkert, at man tænker over, hvorfor vi holder konfirmation, og hvorfor vi overhovedet har et par flotte middelalderkirker at afholde konfirmation i. Det har vi p.g.a. et par meget modige kristne missionærer, der insisterede på at forkynde, at Jesus Kristus har givet **sit** liv til liv **for** verden, det vil sige for os, for at vi **i** ham kan have evigt liv. De to missionærer hed hhv. Ansgar og Poppo. Om Poppo fortælles det, at han ved Harald Blåtands hof bar jernbyrd, det vil sige at han bar glødende jern med sine bare hænder for at bevise, at hans Gud var stærkere end

de guder, Harald og hans folk troede på. Det overbeviste kong Harald i en grad, så at han lod sig døbe og – som han skrev på Jellingstenen – derefter gjorde danerne kristne. Før da havde Ansgar dog bragt kristendommen til bl.a. Hedeby, som dengang var dansk, og til Ribe, og da man har sat hans første besøg i Danmark til 826, fejrer vi i år, at det er 1.200 år siden, at kristendommen kom til landet.

Vore middelalderkirker er resultatet af den kristning, og jeg kan ikke lade være med at tænke på det som et mirakel, at vi har fejret gudstjenester, døbt og begravet folk i og fra disse kirker uafbrudt siden da, og fra 1736 også afholdt konfirmationer. Derfor er kirkerne vidnesbyrd om, at vi er et Guds folk blandt mange andre kristne folkeslag; vore kirker er således et bånd, der knytter os til både Gud og vor fælles historie. »*Alle skal være oplært af Gud*« hørte vi Jesus sige for lidt siden, og det kan vore kirker hjælpe os med, de er vore forfædres arv til os. Derfor vil jeg give jer en tour de force gennem

de nærmeste kirker i vort område og deres historie for at se, hvad vi kan lære af dem.

Her i Nørre Alslev kirke har vi både skabelses- og syndefaldsberetningen samt landets eneste velbevarede dødedans, der minder os om menneskets grundvilkår i tilværelsen, og i apsis er der – udover Danmarks ældst daterede kalkmalerier fra ca. 1308 – et holstensk nældeblad, der vidner om dengang, Falster (og Lolland) hørte under den holstenske greve, Johan den milde.

Nørre Kirkeby kirke er en af Falsters ældste kirker fra omkring 1150, der ligger utroligt smukt. I vil opdage, at den har en fantastisk akustik, hvor både Guds ord, sang og musik træder tydeligt frem. Det har der tydeligvis været tænkt på. I Nørre Vedby ligger det, man kunne kalde Falsters domkirke; her træder man ind i et majestætisk rum med flotte epitafier af de rige slægter, der er kommet i kirken gennem tiden, og som er blevet begravet der. Grønlands apostel, Hans Egede, havde en datter som var gift med en af præsterne i Nørre Vedby.

Hans Egede selv endte sine dage i Stubbekøbing, hvor kirken også er et besøg værd sammen med Maglebrænde kirke, der har sine særlige kendetegn, bl.a. en omdiskuteret altertavle. Imellem Øster og Vester Kippinge ligger den rigt udsmykkede Kippinge kirke med sit specielle tårn. Den var i gamle dage valfartskirke, fordi den lå ved en hellig kilde. Den bærer stadig sit katolske præg med bl.a. et gitter foran alteret, som skulle sikre, at det allerhelligste var afskærmet for menigheden. I Torkilstrup kirke, som er Falsters ældste, trådte salmedigteren B.S. Ingemann – ham, der digtede *I østen stiger solen op* - sine barnesko, og her ligger hans far og farmor begravet. Lillebrænde kirke blev for få år siden gennemrenoveret og er et kunstværk i sig selv. Endelig er der Gundslev kirke hvor salmedigteren Grundtvigs første kone, Lise, kom, fordi hun var datter af Gundslevs sognepræst.

Jeg vil standse her, for jeg tror, I kan forstå, at man kan lære rigtig meget om folkets og kirkens historie ved at

kende vore egne kirker, og nu vil jeg dvæle lidt ved Grundtvig, som har digtet de fire salmer, der står på programmet i dag. Den første salme, vi sang, er netop digtet i 1.000-året for Ansgars komme til Danmark, og den er en af vore bedste og mest populære salmer. Men da Grundtvig havde digtet den, måtte han ikke få lov at udgive den; han var blevet underlagt censur af sin biskop, fordi man simpelthen ikke fandt Grundtvigs salmer passende. Det har nok heller ikke hjulpet på velviljen, at Grundtvig altid var på kant med sine foresatte og gerne sagde dem et par borgerlige ord, men han endte altså med at trække det længste strå. For nok blev salmen ikke sunget ved den lejlighed, han havde digtet den til, men den blev meget hurtigt populær og kunne efter nogen tid ikke holdes ude af kirkens salmerepertoire. I nogle kirker, også her, er der tradition for ved begravelser indimellem at bære kisten ud til sidste vers, der lyder således:

Så rejse vi til vort fædreland,
dér ligger ej dag i dvale,
dér stander en borg så prud og grand
med gammen i gyldne sale;
så frydelig dér til evig tid
med venner i lys vi tale.

Her møder den jordiske og himmelske historie hinanden helt bogstaveligt, fordi slægten bærer et elsket menneske ud til håbet om, at vi engang skal mødes i en gylden borg. I biblen er den borg det ny Jerusalem, men Grundtvig havde så fin fornemmelse for danskernes egen historie, at han digtede, så de fleste tænker på Valhal, der er tækket med gyldne skjolde, men nu er det altså den kristne Gud, der troner dér, og det er ham, vi skal mødes hos til evig fryd og gammen. At kunne digte en salme således, at mennesker også et par hundrede år efter finder trøst og glæde ved at synge den, er Helligåndens værk, og Pinsen handler jo netop om Åndens komme til jorden. Den gør Gud og hans himmel

nærværende for os. Det vil I også opdage, når vi om lidt skal synge *I al sin glans nu stråler solen*, som er en kaskade af naturbilleder, vel at mærke fra den danske natur, som er Grundtvigs forsøg på at skabe et paradisk omkring den, der synger salmen. Vi hørte før, at Gud med Åndens komme vil fjerne vore stenhjerner og give os et hjerte af kød, d.v.s. et følsomt hjerte, åbent for, hvad Gud har at sige til os, nemlig at han for det hjerte, vi skænker ham, vil åbne Paradiset for os. Lad os da opløfte vore hjerter til Ham og sige:

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.
Amen